

2 Karaktärisering av kyrkoanläggningen

2.1 Kyrkomiljön

Oxsätra kapell är beläget i norra delen av Bälinge socken där den bördiga slättbygden i socknens centrala delar övergår i mer skogrika och glesbebyggda trakter. Kapellet omges av en gräsbevuxen tomt som avgränsas av ett staket mot landsvägen. På en berghäll i norr står klockstapeln.

2.2 Kapellet

Oxsätra kapell byggdes 1910 av lokala och ideella krafter och kom att fungera som kapell inom Evangeliska fosterlandsstiftelsen. Det uppgick senare i Bälinge församling som idag förvaltar kapellet och använder det till gudstjänster och barn- och ungdomsverksamhet mm.

Kapellet är byggt av trä i en våning på en sockel av huggen gråsten. Ursprungligen bestod kapellet av en kyrksal med intilliggande kammare och ett litet kök. En mindre vinkelställd utbyggnad inrymde vaktmästarbostad på vinden. På 1980-talet gjordes en större om- och tillbyggnad av kapellet. Tillbyggnaden byggdes med gjuten betongsockel och regelstomme av trä i en våning. Tillbyggnaden gjordes som en förlängning av den gamla vinkelutbyggnad. Samtidigt tilläggsisolerades den gamla fasaden. Hela kapellet försågs med en ny rödmålad träpanel och samtliga fönstersnickerier byttes ut. De nya fönstren är betydligt mindre än de ursprungliga. Taket är ett valmat sadeltak täckt av tvåkupiga tegelpannor. På taket finns en skorsten av rött tegel som bevarat sin gamla utformning med profilerat krön.

Invändigt präglas kapellet helt och hållet av 1980-talets ombyggnad. Kyrksalen är försedd med ljus linoleummatta och rödmålad bröstpanel samt gulmålade skivklädda väggar. Innertaket är klätt med vitmålade skivor. Av rummets konstnärliga utsmyckning ska nämnas altarprydnaden som är utformad av syster Marianne Nordström i Alsike. Den består av nio tavlor som skildrar dels Jesus och barnen och dels scener från biskop Hemmings liv. Han var född i Pålsbo i Bälinge omkring 1290.

2.3 Kyrkotomten

Den tomt som kapellet är belägen på avgränsas av ett rödmålat trästaket mot landsvägen i öster. En stor del av tomten upptas av en grusad plan som används som parkeringsplats. Ett lägre staket skiljer grusplanen från gräsplanen i väster där en lekplats är placerad. I södra delen av tomten står en liten förrådsbyggnad av trä.

2.4 Klockstapeln

Klockstapeln är belägen på en mindre höjd i nordöstra hörnet av kyrkotomten. Den består av två trästolpar som bär upp ett litet sadeltak under vilket klockan hänger. Taket är täckt med stickspån.

2.5 Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

Oxsätra kapell står som en representant för det tidiga 1900-talets enkla frikyrkolokaler. Den stora tillbyggnaden och ombyggnaden som genomfördes på 1980-talet har dock gjort byggnaden förlorat sin ursprungliga, traditionella karaktär.

Att särskilt tänka på vid användning och förvaltning av kyrkoanläggningen och byggnaderna

- Oxsätra kapell är en typisk representant för det tidiga 1900-talets enkla frikyrkolokaler på landsbygden och är därför av visst kulturhistoriskt och lokalhistoriskt värde även om byggnadens ursprungliga karaktär gått förlorad genom ombyggnader.
- Altarprydningen av syster Marianne har ett konstnärligt värde.

2.6 Källor, litteratur och övriga uppgifter

Stolt; Bengt, "Oxsätra kapell", i *Bälinge kyrka, Upplands kyrkor 20*, Uppsala 1984
Sveriges bebyggelse, Uppsala län del III, Stockholm 1948.

Upplandsmuseet: topografiska arkivet.

Upsala nya tidning

Karakteriseringen är utförd i maj 2008.

Johan Dellbeck, Upplandsmuseet